

HOSSZAN NYÍLÓ

Olyan csodálatos évelőket mutatunk be, melyek rendkívül sokáig, akár hónapokon át is virágoznak, és szinte gondozásmentesen tarthatjuk őket. Kezdjük két klasszikkussal, a macskamentával és a kokárdavirággal.

A macskamenták

A *Nepeta* nemzetség Eurázsia mérsékelt égövében száraz, sziklás helyeken él. A 150-200, többségében évelő macskamentafaj közül mintegy húsznak van kertészeti jelentősége. Többségük erősen illatos, elágazó szárú négyzetes, félgömb alakú bokrot képez. Leveleik csipkés vagy fűrészes szélűek. Álörvökben álló, kék árnyalatú virágaik a murvalevek hónaljában fejlődnek. A beporzó rovarok, pillangók rendkívül kedvelik őket.

Értékes évelő növények, többségük kiváló szárazság- és hőtűrő, akár öntözés nélkül is szépen megélnek, sőt egész nyáron virágoznak. Ültethetünk macskamentákat napos borderágyba, sziklakertbe, vidéki kertekbe, pillangókertekbe, mészkősziklák közé, köves talajba, természetközeli kiültetésbe, de alacsony rózsák között is jól érzik magukat.

A legtöbb kertészeti faj és fajta májusban kezdi bontani kék árnyalatú virágait és akár októberig folyamatosan nyílik. Alig kell őket gondozni, egyedüli teendő a bok-

A MACSKARIASZTÓ

Bár a hazánkban is előforduló *Nepeta cataria* az igazi macskamenta, amely a házi macskákat izgatott állapotba hozza, a többi aromás levelű faj is bizonyíthatóan hat rájuk. Ám ha túl sok levelet fogyasztanak, megfájdul a hasuk tőle.

rok kora tavaszi visszavágása néhány centiméterrel a talajfelszín fölött. Ha az első fővirágzás után, június közepén, végén felére visszavágjuk, szép formájú marad a bokor, és két hét szünet után újabb virágzásba kezd, egészen őszig. Ha nem vágjuk vissza nyáron, akkor az elnyílt virágok szürkén a bokron maradnak, de mellettük újabbak fejlődnek. Különösen jó vízellátású területeken fordul elő, hogy a magas fajták bokra

ÉVELŐK

TUDTA, HOGY...

...a nemzetség nevét az ókori Nepete város tiszteletére (ma Nepi) kapta, amely egykor az etruszk civilizáció központja volt?

ÖSSZEÜLTETÉSBEN

Ragyogó, tüzes színösszeállítást alkothatunk egyéb Észak-Amerikából származó fészkesvirágzatúakkal, például menyecskeszemmel (*Coreopsis grandiflora*), kasvirággal (*Echinacea purpurea*), napmátkával (*Helenium autumnale*), vagy hibrid aranyvesszővel (*Solidago*-hibrid), de szépen mutatnak a kokárdavirágok a középmagas díszfüvek társaságában is (*Pennisetum alopecuroides*, *Panicum virgatum*).

FOTÓ: AMBRUS MÁRIA, PIXABAY

szétdől, emiatt ott javasolt a tavaszi és nyári visszavágás. Komoly betegségük, kártevőjük nem ismert.

Kiválóan társíthatók fáklyaliliommal (*Kniphofia uvaria*), annak igényei hasonlóak, és narancssárga virágai ragyogó kontrasztot alkotnak a macskamenták kék virágával.

A nemesítők az elmúlt száz évben rengeteg macskamentafajtát mutattak be, ezért ma már széles kínálatból válogathatunk.

A legnépszerűbbek

Nepeta x faasseniiből több fajta kapható. A bokor magassága a fajtától függően 25-60 cm között változik. Levelei csipkés, szürkén molyhosak. Ellenálló képessége és szárazságtűrőse mesés, magot nem hoz.

A *Nepeta kubanica* nagyvirágú, hosszú virágzatot fejlesztő, a Kaukázusból származó, mérsékelten szárazságtűrő faj. 70-90 cm-es magassága miatt a virágágyás közepére ültessük. Szeptemberig, októberig bontja sötétkék virágait, amelyek levágva, a vázában is értékesek. Megszáradt, erős hajtásait télre is érdemes meghagyni.

A *Nepeta racemosa*, a kaukázusi macskamenta a Kaukázusban, Irán területén honos. Lassú növekedésű, 25-35 cm magas és hasonlóan széles bokorra fejlődik. Napos területeken talajtakarónak is alkalmazható. A 'Grog' fajtája erős citromillatú, elriasztja a szúnyogokat.

A *Nepeta 'Walker's Low'* 60-80 cm magas, meglehetősen gyors növekedésű. Levendulakék virágait bőségesen bontja.

A *Nepeta 'Six Hills Giant'* 60-90 cm magas és 80-100 cm széles bokorra fejlődik. Erős szára vágóvirágnak is alkalmassá teszi.

A kokárdavirág

Kertészeti termesztésben a nemzetség húsz fajából mindössze egy észak-amerikai évelő fajjal (*Gaillardia aristata*), valamint a *G. aristata* és a *G. pulchella* hibrid fajtáival találkozunk.

Bokros növekedésű, felálló szárú évelő, az egész növényt szemmel látható szőrök borítják. Az alapfaj fészkesvirágzatai kétszínűek, amely ebben az esetben nem belső tulajdonság, hanem a sugárvirágok két színnyalatára utal, a belső részük sötétebb vörös, míg szélük sárga és gyűrűt alkot. A kokárdára emlékeztető gyűrűről kapta a magyar nevét.

Szárain egyesével hozza 7-8 cm átmérőjű, feltűnő fészkes virágzatait. Nyár elejétől szeptemberig folyamatosan virágzik, bár a júniusi fővirágzás után valamivel szerényebben. Sok fajtája magasságban és virágszínben különbözik egymástól.

Kedveli a jó vízáteresztő, laza és termékeny talajokat, a meleg, napos fekvést. Kötött, agyagos talajon nem él meg. A tápús talajban fáradhatatlanul hozza virágait. Elvirágzás után a tő közepe kikopaszodhat, de körben új oldalhajtásokat fejleszt.

Bár nem hosszú életű növény, magjait elhullajtva több helyen felújul. Rövid életét kissé meghosszabbíthatjuk, ha magérlelés előtt rendszeresen levágjuk a virágokat.

Magasságtól függően az évelőágy előterébe vagy közepébe ültethetjük. A zömök fajták egy kaspóban a teraszt is díszíthetik. Utóbbi esetben gondoskodjunk megfelelő tápanyag-ellátásról és öntözésről.

Ambrus Mária Zsófia